

ГЛАВА ВТОРА:

ХРОНОТОПНИЯТ ВАРИАНТ В ПРЕДАНИЯТА ЗА ХАЙДУТИ

В немалка степен определяща роля за мястото и функциите на хайдушкия фолклор в регионалната и локална фолклорна традиция има неговият хронотопен вариант. Особено що се отнася до съхраняването и възпроизводството на конкретна информация, свързана не само с хайдутството като историческо явление, но и за епохата на зараждането и развитието му, за осмислянето и възпроизводството на наследената културна и историческа информация въобще.

Разглеждането на времето и пространството във всички случаи трябва да се осъществява в контекста на отношенията фолклор- история.

Времето и пространството в хайдушкия фолклор, както във фолклора като цяло, са в единна позиция. Концепцията за единство на пространството, в което се извършва събитието е неотделима от концепцията за единството на времето. Времето във фолклора не търпи прекъсване, както не търпи такива прекъсвания и пространството./77/ Това са емпирично време и пространство, които са свързани с момента на действието и се измерват именно чрез действията на героите./78/.

Времето и пространството са активни елементи в процеса на наследяване, съхранение и възпроизводство на информация на общоевропейско, регионално и локално равнище и имат конкретни варианти в хайдушкия фолклор. И по отношение на хронотопния модел той наследява фолклора за юнаци, наследява в определена степен митологичната представа за времето и пространство, но с явна тенденция за развитие към историзация и конкретните им проявление в регионален и локален план.

ВРЕМЕТО НА ХАЙДУТИТЕ

В преданията за хайдути представата за време има конкретни проявления и варианти, независимо че времевите аспекти не са така детайлизирани, както в хайдушките песни./79/ В преданията всичко зависи от дистанцията на разказа от вероятното събитие. Решаваща в тях е информацията, възпроизвеждана и